

Utlåtande om en reform av myndigheterna inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde

Ärende: VN/32825/2024

Inlämnat via e-tjänsten utlåtande.fi 30.1.2025.

FDUV, intresseorganisationen för svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning, är orolig över att tillgången till tillgängliga och anpassade läromedel för svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning riskeras försämrats. Som bäst genomförs flera strukturella reformer och nedskärningar som påverkar vardagen för personer med funktionsnedsättning och deras rätt till kvalitativ utbildning. Reformen av UKM:s myndigheter är ett exempel, men även oklarheterna kring finansieringen av FDUV:s Lärum är ett annat exempel som väcker oro på fältet.

Lärum producerar, förmedlar och sprider anpassade läromedel särskilt för elever med intellektuell funktionsnedsättning på svenska i Finland. Lärum's STEA-finansiering har upphört 31.12.2024 och tack vare riksdagens julklapps pengar är verksamheten tillfälligt tryggad. Men hur förmedlingen av de anpassade läromedlen ska finansieras på lång sikt är fortfarande oklart. FDUV vill därför lyfta fram följande skrivelse ur regeringsprogrammet:

”Tillgången till högklassigt tryckt och digitalt undervisningsmaterial säkerställs på båda nationalspråken. Regeringen beaktar särdragen och utvecklingsbehoven inom den svenskspråkiga utbildningen. Genomförandet av rapporten Den svenskspråkiga utbildningen i Finland fortsätter.”

FDUV betonar vikten av att fortsätta genomföra åtgärderna i rapporten om den svenskspråkiga utbildningen i Finland. På grund av att flera pågående reformer och nedskärningar påverkar tillgången till tillgängliga och anpassade läromedel anser FDUV att följande åtgärder rapporten behöver vidtas omgående:

- ”Att UKM och UBS inleder ett omfattande svenskspråkigt utrednings- och utvecklingsprojekt för att göra upp en strategi för lärresurser inom svenskspråkig utbildning och förstärka utbudet av läromedel på svenska.”
- ”Att det görs en separat utredning gällande läget för svenskspråkiga barn och unga i Finland med speciella behov, barn och unga i behov av krävande särskilt stöd, och barn och unga inom sjukhusundervisningen, så att alla som har behov av dessa tjänster får tillgång till specialistsjukvårdstjänster på sitt modersmål.”

Innan planerna på att sammanslå tillgänglighetsbiblioteket Celia med Riksarkivet bör utredningen om läget för svenskspråkiga barn och unga med speciella behov göras. Förslaget på sammanlagning riskerar försvaga Celias verksamhet och äventyra tillgången till tillgänglig litteratur och läromedel för människor som har olika lässvårigheter, inkluderat många barn och unga.

Vi vill även föra fram vikten av att få information på sitt eget modersmål och därför är det viktigt att Celia har tillräckligt med resurser för att betjäna svenskspråkiga kunder, också dem som behöver information på lätt svenska.

FDUV är en riksomfattande intresseorganisation för svenskspråkiga personer med intellektuell eller liknande funktionsnedsättning och deras närstående. Förbundet representerar tio lokalföreningar samt riksföreningen för personer med intellektuell funktionsnedsättning Steg för Steg. FDUV har ca 2900 medlemmar, men betjänar närmare 5000 personer runt om i Svenskfinland.

Helsingfors 30.1.2025

Annette Tallberg-Hahtela
verksamhetsledare

Vanessa Westerlund
sakkunnig inom påverkansarbete

FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi

FDUV arbetar för frihet, delaktighet, utveckling och valmöjligheter för alla
– också för dem som behöver stöd i vardagen.